

corrent, ni com a NP) deia jo (iv, 110b57 ss.) si podia ser una prolongació de l'abstracte LABORATIO, subjecte altres objeccions, el gros canvi de sign. i les anomalies fonètica (imela granadina?) i conservació del nominatiu, en un mot que hauria de venir del parlar ben vulgar, i tan poc arabitzat com mostra la *-o* conservada. D'altra banda és cert que la *ç* hauria de venir de *-T̄-*puix que en mossàrab *-C̄-* i *c̄* dóna *tx*.

Pero hi ha un mot mossàrab conspicu (amb *-cio* de *-T̄-*) que pogué servir de model. *Cabicio* CAPITIU ja documentat per *PAlc*: «*Alcabicio*, nombre (ár. gran. *Cabicio*» (97a1); explicació incompleta que tant permetria entendre un nom propi de persona, concreció d'un apel·latiu en sentit de 'capitost', com un NL en sentit estricte, o post-antroponímic). En II, 511a1 ss., i 48, el documento copiosament com a genèric de NL o topònim, estès per tot el P.Val. i sobretot en el Sud, en l'evolució moderna *cabeço*, *cabeç*, *cabeçol* 'turó', 'cap de serra', tot recordant que el *Cabo de Gata* veï d'Almeria figura en diverses fonts hispanoaràbigues com *Al-qabiθa* o *Qabiθa Ibn-AsIad* ('cabeç del Negre'), Simonet (*Gloss.* 68.9), i que *cabezo* i port. *cabeçã* estan disseminats en el sentit de 'montículo' per totes les prov. espanyoles i portugueses de substrat musulmà (MzPidal, *Orig.*, § 85.7, p. 413).

És versemblant que entre els moriscos valencians es canviés *llaurador* en *llauricio* per anomenar un pagès amb pretensions de notable, com un *cabicio*, i que després de l'expulsió dels moriscos, els misers llauradrets supervivents de la moreria que no volgueren abandonar la terra, heretessin aquest nom, en altre temps prestigiós quan ells manaven. A l'extrem Sud valencià, zona de Monòver, el mot ha estat mig catalanitzat (o arabitzat?) en la forma *llauris* que trobem en *Canyissaes* 108 i 63.

LLEI. (v, 139, n.1) *A drete llei*, forta locució adverbial. «A drete llei» no torcent la llei, amb estricta justícia defineix Fabra, s. v. *dret*, *-ta*; i a l'article *LLEI* en l'acc. 'mena, espècie' només ho exemplifica «és una llei de

peres que...», «fa tota llei d'entremaliadures». Però partint d'aquesta acc. *lleï*, en aquella locució, ha vingut a tenir quasi el sentit d'un sufix o exponent adverbial (comparable al sufix *-ment*), car *a drete lleï* té també el valor bellament i aptament enfàtic de 'bé', 'encertadament' sense cap regust de legalitat ni de reglamentació, sinó sols amb força eloqüent: «de savi ¿com podria dir ningú *a drete lleï* que no ho és un home que --- no ha cessat mai de cercar i d'aprendre tot el que podia de bo?» ens diu Carles Riba en la seva perfecta, elegant, catalaníssima traducció de l'*Apologia de Sòcrates*, vertint el mot *εἰκότως*, de Xenofont (§ 15), que en altres passatges tradueix per 'raonablement', però aquí —on veiem una infame acusació triomfar d'un savi admirable— calia una expressió més commovedora.

LLEURE. És notable que l'arcaica forma *lleer* (LICERE) es devia conservar, almenys en certs ambients comarcals, en el substantivat de 'lleure, temps lliure' fins al segle passat: «això ja es pot pintar, / i el mateix pot efer vostè / quan tinguia temps de *llaier*; / bé que aquell que ho porta al viu / té mèrit més positiu» escrivia l'empor. Abdon Terrades c. 1840 (*Lo Rei Micomicó*, ed. Barcino, 168). Els derivats *lleeriu*, *lleerivament* ja recollits en *AlcM* són, en efecte, les lliçons correctes en el Fur de València, com estableixen bé G. Colon i A. Garcia, en llur edició dels Furs (*NCL*, vol. 1, p. 60, *leeriva*, p. 61). Un *leerí* no existeix car *leerina* era error de lectura.

LLOC. El manlleu de *collocare* ja és antic, si bé Llull vacil·lava entre la forma moderna i una de més catalanitzada amb *-g-* i àdhuc *conl-*: «en ella són *col·locats* tots los corsos corporals elementats» *Do.Pu.* (ed. 1906, 137); «com dins lo firmament alguna cosa és *collogada*» *Ar. Filos. d'Amor* 235, si bé *conlogar* és molt més freqüent, fins al punt que MColom en dóna 17 cites en *A.Sci.*, *Proverbis de Ramon* etc.